

Selgitustaotlus elektrituruseaduse netomõõteandmete põhise arveldamise regulatsiooni rakendamise kohta alates 01.08.2026

02.07.2026 nr ALX/2-1.1/273

Lugupeetud ministrid

Esitame käesoleva pöördumise märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduse alusel ning palume anda ametlik ja üheselt mõistetav selgitus elektrituruseaduse netomõõteandmete põhise arveldamise regulatsiooni rakendamise kohta alates 01.08.2026.

17.04.2026 pöördusime Kliimaministeeriumi poole kirjalikult küsimustega seoses 01.08.2026 jõustuva elektrituruseaduse § 75¹ lõike 1² rakendamisega ning netomõõteandmete põhise arveldamisega. Pöördumises tõstatasime rea küsimusi, sealhulgas käibemaksu, aktsiisi, tasakaalustamisvõimsuse kulu, andmevahetuse ning arveldamise põhimõtete kohta. Tänapäevaks ei ole neile küsimustele kirjalikke vastuseid laekunud.

19.06.2026 toimus Kliimaministeeriumi eestvedamisel turuosaliste, sh võrguettevõtja ja elektrimüüjatega ühine arutelu. Kohtumisel tõdeti, et netomõõtmise kohaldamisega seotud küsimustes, eelkõige maksustamise osas, puudub jätkuvalt üheselt mõistetav seisukoht. Samuti tõid turuosalised välja, et ilma selge riikliku suuniseta ei ole võimalik vajalikke IT-arendusi kavandada ega ellu viia. Kohtumisel märgiti muu hulgas, et kui arvetel tuleb erinevaid komponente maksustada või arvestada erinevatel alustel, ei ole turuosalistel võimalik 01.08.2026 jõustuvat regulatsiooni tehniliselt tähtajaks rakendada. Lepiti kokku jätkukohtumine 26.06.2026.

26.06.2026 toimus täiendav kohtumine, kus lisaks Kliimaministeeriumile osalesid ka Rahandusministeeriumi ja Maksu- ja Tolliameti esindajad ning turuosalised, eesmärgiga jõuda ühisele arusaamisele netomõõteandmete põhise arveldamise ja maksustamise küsimustes.

Kohtumisel selgus, et ametiasutuste vahel puudub endiselt ühtne seisukoht, eelkõige elektrituruseadusest tuleneva kauplemisperioodidel mõõteandmete saldeerimise ning aktsiisi ja käibemaksuga maksustamise küsimuses. Rahandusministeeriumi esindaja märkis kohtumisel, et maksustamise küsimuses esitatakse täiendav seisukoht nädala jooksul.

02.07.2026 toimunud telefonivestluses Kliimaministeeriumi esindajaga kinnitati aga, et täiendavat selgust ei ole käesoleva ajani saavutatud ja lõplikku ametlikku seisukohta endiselt ei ole.

Tekkinud olukord on turuosaliste jaoks kriitiline. Netomõõteandmete põhise arveldamise rakendamine eeldab muudatusi arveldus-, andmevahetus- ja maksuarvestussüsteemides, kuid vähem kui kuu enne regulatsiooni jõustumist puudub Kliimaministeeriumi, Rahandusministeeriumi ja Maksu- ja Tolliameti ülene üheselt mõistetav seisukoht selle kohta, kuidas tuleb netomõõteandmete alusel toimuvat arveldamist maksustada ning milliste mõõteandmete alusel tuleb üksikuid arve komponente arvestada.

Selgitustaotlus

Palume kinnitada, kas avatud tarnija (elektrimüüja) võib elektrituruseaduse § 75¹ lõike 1² rakendamisel lähtuda järgmisest arvelduspõhimõttest:

Kui võrguettevõtja edastab avatud tarnijale (elektrimüüja) andmevahetusplatvormi (AVP) kaudu kliendi kohta netomõõdetud tarbimisandmed, siis avatud tarnija:

1. Kasutab kliendiga arveldamisel üksnes AVP-st saadud tootmise ja tarbimise netomõõdetud andmeid;
2. arvestab elektrienergia tarbimise ja tootmisega seotud käibemaksu ning tasakaalustamisvõimsuse kuluga seotud komponendid üksnes netomõõdetud koguste alusel;
3. ei kasuta elektrimüügi arve komponentide arvutamisel brutomõõteandmeid.

Lisaks palume kinnitada, et olukorras, kus avatud tarnija osutab võrguteenuse ühisarveldust, võib ta tugineda võrguettevõtjalt saadud arveldusinfo õigsusele, kajastada selle elektriarvel muutmata kujul ning tal puudub kohustus võrguettevõtja poolt esitatud koguseid või maksustamisaluseid iseseisvalt ümber arvutada või kontrollida.

Juhul kui eelkirjeldatud tõlgendus ei ole Kliimaministeeriumi ja Rahandusministeeriumi hinnangul õige, palume selgitada:

1. milline on õige rakendusviis;
2. milliste arve komponentide puhul tuleb kasutada brutomõõteandmeid;
3. milliste arve komponentide puhul tuleb kasutada netomõõteandmeid;
4. millisel õiguslikul alusel selline tõlgendus põhineb.

Täna hetkel on tegemist ajakriitilise küsimusega, millele konkreetse suunise saamine on vältimatult vajalik tagamaks tarbijate nõuetekohane arveldamine ja maksustamine. Oleme püüdnud saada ametiasutustelt selgust vähemalt alates 17.04.2026, kuid käesoleva pöördumise esitamise ajaks puudub endiselt ametlik ja ministeeriumide üleselt ühene seisukoht regulatsiooni rakendamise kohta. Samal ajal on elektrituruseaduse muudatuse jõustumiseni jäänud vähem kui üks kuu ning turuosalistel tuleb tagada võimekus väljastada juba 2026. aasta septembris korrektsed arved.

Selguse puudumine loob märkimisväärse ohu, et turuosalised ei suuda seaduse jõustumisel nõuetekohaselt arveldada või peavad hiljem arveid tagasiulatuvalt korrigeerima. Selline olukord kahjustaks nii tarbijate õiguskindlust kui ka elektrituru toimimist tervikuna. Vastuse puudumisel peavad turuosalised regulatsiooni jõustumise eel tegema arendusotsuseid ilma riigipoolse õigusliku juhise, mis võib kaasa tuua õigusvastase või omavahel erineva arvelduspraktika tekkimise turul.

Eeltoodust tulenevalt palume esitada vastus viivitamatult esimesel võimalusel, kuid hiljemalt **10.07.2026**, et turuosalistel oleks võimalik lähtuda ministeeriumide ametlikust seisukohast oma süsteemide arendamisel ja seadusest tulenevate kohustuste täitmisel.

Lugupidamisega
Marti Hääl
AS Alexela juhatuse esimees
/allkirjastatud digitaalselt/

Lisad:

1. AS Alexela 17.04.2026 pöördumine
2. Turuosaliste ja Kliimaministeeriumi 19.06.2026 kohtumise protokoll

AS Alexela
Roseni 11, 10111 Tallinn, Estonia

Tel +372 629 0000
E-mail: alexela@alexela.ee
www.alexela.ee

Reg nr 10015238
IBAN EE772200221007130008
KMKR nr EE100281017